

Deelstrategie Leven Lang Ontwikkelen

SBK, concept, 6 maart 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Scope en samenhang	2
Afbakening deelstrategie LLO (UWV en overige actoren)	2
Samenhang UWV strategie 2021 – 2025	2
Samenhang visie/missie LLO divisies (Werkbedrijf)	2
3. Leven Lang Ontwikkelen: belang, beleid en rolverdeling	3
4. Strategische doelstellingen LLO UWV	3
5. Vervolgproces en te nemen besluiten	6
Bijlage 1 - LLO in breder perspectief	7
Beleidslijnen - en - uitvoering ministerie SZW en OCW en EZK	7
Advies SER – verankering LLO	9

1. Inleiding

De Raad van Bestuur heeft SBK verzocht een (lange termijn) strategie uit te werken voor de volgende dienstverleningsonderdelen:

- Leven Lang Ontwikkelen (LLO)
- Arbeidsmigratie
- Re-integratie
- Preventie

Voor de overzichtelijkheid is gekozen voor uitwerking in deelstrategieën met inachtneming voor onderlinge samenhang en – afhankelijkheden.

2. Scope en samenhang

Afbakening deelstrategie LLO (UWV en overige actoren)

De deelstrategie LLO gaat uit van de toekomstvisie die UWV heeft op het gebied van LLO in de komende 3-5 jaar. Daarbij gaat het om de uitvoering van werkzaamheden die UWV zelf - en in samenwerking met (regionale en landelijke) partners uitvoert. Welke zijn onze rollen en werkzaamheden nu en hoe zien wij dat voor de toekomst.

Omdat UWV binnen een politiekmaatschappelijke context werkt, zijn ook de LLO-ontwikkelingen en -zinswijzen van belangrijke stakeholders zoals SZW, OCW, VNG, de Programmaraad en de SER in deze deelstrategie benoemd. De urgentie voor investering in een Leven lang ontwikkelen (LLO) wordt breed gedeeld. Zo vormde LLO een onderdeel van de meeste verkiezingsprogramma's en de SER heeft de formerende partijen opgeroepen op 17 januari jl. om structureel te investeren in LLO.

Voor de uitwerking van deze deelstrategie is het van belang om kennis te nemen van beleidslijnen van SZW/OCW en standpunten van diverse stakeholders. Op die manier kunnen we een inschatting maken van kansen op het gebied van samenwerking om onze strategische doelstellingen te bereiken en van de eventuele risico's die ons belemmeren bij het behalen hiervan (zie verder Bijlage LLO – in breder perspectief pag. 7).

Samenhang UWV strategie 2021 – 2025

Deze deelstrategie past inhoudelijk binnen de UWV-brede strategie. LLO gaat naast dienstverlening aan eindgebruikers (dienstverlenende rol) ook over onze rol richting onze samenwerkingspartners en stakeholders (kennisrol, faciliterende en agenderende rol). Ook daarmee levert UWV een belangrijke bijdrage aan duurzame inzetbaarheid en een inclusieve arbeidsmarkt. Vooral voor het oplossen van grotere maatschappelijke opgaven die er liggen (bijv. krapte op de arbeidsmarkt en onbenut potentieel) kunnen we deze rollen verder verstevigen. Vanuit het perspectief van UWV als lerende organisatie kan UWV m.b.t. LLO als werkgever ook zelf een mooie voorbeeldrol vervullen.

Samenhang overige deelstrategieën

De deelstrategie LLO raakt tevens de deelstrategieën 1. preventie, 2. re-integratie en 3. arbeidsmigratie. De inzet van scholing, LLO dienstverlening (loopbaanoriëntatie en scholingsadvies) als ondersteunende instrumenten van preventie en re-integratie w.o. inkoop scholing, financial engineering zijn opgenomen in de deelstrategieën Preventie en Re-integratie.

De focus van deze deelstrategie ligt meer op macro niveau: welke bijdrage kan UWV leveren op het gebied van LLO t.b.v. tekorten op de arbeidsmarkt, duurzame inzetbaarheid en een inclusieve arbeidsmarkt. Waar staan we nu – waar willen we heen en wat hebben we daarvoor nodig?

Samenhang visie/missie LLO divisies (Werkbedrijf)

De opdracht van de RvB om een deelstrategie m.b.t. LLO te formuleren loopt parallel aan de visieontwikkeling van het Werkbedrijf. Input vanuit dit traject is meegenomen in de deelstrategie LLO.

3. Leven Lang Ontwikkelen: belang, beleid en rolverdeling

Waarom is belangrijk om te investeren in LLO?

Maatschappelijke transitie en trends als technologische ontwikkeling en vergrijzing maken dat LLO steeds belangrijker wordt voor het verdienvermogen van Nederland. Door de veranderende arbeidsmarkt is het cruciaal dat werknemers en werkzoekenden zich continu blijven ontwikkelen. Om mensen te stimuleren eigen regie te (kunnen) nemen op hun ontwikkeling moet LLO laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk zijn. Elke burger en werkgever moet weten waar hij/zij ondersteuning en advies kan krijgen over ontwikkeling, werken en scholing. De Regionale Werkcentra (RWC) die in elke arbeidsmarktregio worden opgericht, kunnen hierbij een rol spelen.

Beleid Leven Lang Ontwikkelen

¹Het doel van het LLO-beleid is een goed toegeruste en wendbare beroepsbevolking in een arbeidsmarkt die voortdurend onderhevig is aan (technologische) ontwikkelingen, maatschappelijke opgaven en de invloed van vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt. LLO is een pijler om de duurzame inzetbaarheid van de (potentiële) beroepsbevolking te ondersteunen. Er zijn drie gangbare perspectieven op LLO:

- LLO voor werk en arbeidsmarkt, economische doelen en innovatie (o.a. aanpak krapte);
- LLO voor aanpak sociaal-maatschappelijk opgaven (o.a. het streven naar een inclusieve arbeidsmarkt);
- LLO voor ontplooiing van individueel talent.

Er is interactie en verbinding/samenhang nodig tussen deze drie perspectieven om duurzamere inzetbaarheid te bevorderen.

Het beleid voor LLO bevindt zich grotendeels in het domein van de werkenden, met een grote rol voor werkgevers, sectoren en het (georganiseerde) bedrijfsleven waartoe sociale partners en O&O fondsen worden gerekend. Werkgevers hebben daarbij (ook wettelijk) de plicht tot het bieden van ondersteuning en mogelijkheden voor ontwikkeling gericht op de huidige functie. Werkgevers die onder een cao vallen hebben daarbij vaak collectieve afspraken en in O&O fondsen gereserveerde middelen voor LLO. Verreweg de meeste werkenden (± 6 miljoen) vallen onder deze door sociale partners opgezette infrastructuur voor LLO, zelfstandigen en niet cao-plichtige sectoren uitgezonderd. Daarnaast werkt een deel van de beroepsbevolking ($\pm 0,7$ miljoen²) niet en hebben zij daardoor geen toegang tot de LLO infrastructuur van sociale partners. Voor hen is LLO uiteraard ook belangrijk. Hier ligt de verantwoordelijkheid bij UWV en gemeenten om in de arbeidsmarktregio's daarvoor faciliteiten te bieden, waarbij re-integratie en het weer aan het werk komen centraal staan. Tegen die achtergrond ziet de overheid voor zichzelf een stimulerende rol in aanvulling op privaat initiatief. Bijv. door beleid te richten op specifieke groepen, die structureel minder deelnemen aan LLO (m.n. praktisch opgeleiden, ouderen, flexwerkers, werkenden in mkb). Daarnaast richt beleid zich op de ontwikkeling van voldoende flexibel opleidingsaanbod, dat inspeelt op behoeften bij werkenden en werkgevers. Om te zorgen voor een toekomstig bestendige arbeidsmarkt is het belangrijk dat er een goede coördinatie en afstemming is tussen het landelijk LLO beleid en de arbeidsmarktstructuur/RWC-vorming en tussen landelijk, sectorale en regionale initiatieven.

4. Strategische doelstellingen LLO UWV

De strategische doelstelling van UWV op LLO is het leveren van een bijdrage aan duurzame inzetbaarheid en een inclusieve arbeidsmarkt. Dat gaat verder dan enkel inzet van scholing o.b.v. re-integratie.

Daarbij investeert UWV in:

1. het ondersteunen en stimuleren van mensen om eigen regie te nemen op hun loopbaan en zich te blijven ontwikkelen zodat deze ontwikkeling aansluit op de veranderende vraag vanuit de arbeidsmarkt;
2. het ondersteunen van sectoren en werkgevers bij oplossingen voor krapte op de arbeidsmarkt en het toewerken naar inclusief werkgeverschap;
3. het verkleinen van de (toekomstige) mismatch op de arbeidsmarkt en het voorkomen en verkorten van werkloosheid (preventie).

¹ Deze tekst is afgestemd met SZW t.b.v. de 2-pager LLO die richtinggevend is bij formatievragen

² Bron UWV GWU: Aantal geregistreerde werkzoekenden bij UWV in oktober 2023 is 977.043 (mensen met WW, bijstand, WGA, WAO, Wajong of NUG). Hiervan heeft 27% een dienstverband en 73% geen dienstverband.

Wat is nodig om onze doelstellingen op LLO te bereiken en welke rollen kunnen we daarbij inzetten/verstevigen:

Rol UWV bij LLO	Van	Naar
<i>Doorontwikkeling dienstverlenende rol UWV</i>	<i>Arbeidsbemiddeling/re-integratie op basis van noodzaak en kortste weg naar duurzaam werk</i>	<i>LLO integreren in ieder (client)gesprek over duurzame inzetbaarheid op arbeidsmarkt.</i> Inzet op LLO/scholing vanuit maatschappelijke noodzaak. UWV zet steviger in op LLO om zo de brede groep (potentiële) werknemers arbeidsmarktfit te maken en houden.
	<i>Inzet scholing als onderdeel van re-integratie uitkeringsgerechtigden</i>	
	<i>Bemiddelen/matchen op basis van diploma's/beroepen</i>	<i>Focus op bemiddelen/matchen op basis van vaardigheden/skills</i> Dienstverlening aan brede doelgroep burgers en werkgevers samen met partners in de arbeidsmarktregio: doorontwikkelen LLO/skillsdienstverlening
		<i>Verstevigen inzet en samenwerking WSP's op leerwerkarrangementen</i> Brede inzet t.b.v. maatschappelijk relevante vraagstukken bijv. door inzet op sectorale loopbaanpaden met extra ondersteuning voor kwetsbare doelgroepen (coördinatie, financial engineering, toeleiding). Verstevigen samenwerking met O&O fondsen, verbinding met regionale scholingsfondsen en onderwijsveld (publiek).
	<i>Beperkte scholings- en LLO expertise adviseurs</i>	<i>Uitbreiding en verdieping LLO- expertise adviseurs</i> om interventies in te kunnen zetten ogv LLO.
	<i>Inkoop scholing m.n. private opleiders</i>	<i>Uitbreiden inkoop / samenwerking met publieke opleiders</i>
<i>Doorontwikkeling kennis- en informatierol</i>	<i>Inzet op LLO via UWV (UWV uitkeringsgerechtigden) en via LWL (voor burgers)</i>	<i>UWV inzet LLO in Regionale Werkcentra ism partners.</i> Bepalen en mede organiseren van inzet op het gebied van LLO en loopbaan & scholingsadvies in de Regionale Werkcentra w.o. functionaliteit LWL. Naast loopbaan- en scholingsadvies via RWC's ook landelijk online loopbaanadvies (e-guidance) faciliteren (mogelijkheden en rol UWV verkennen).
	<i>Aanbod relevante arbeidsmarktinformatie</i>	<i>Uitbreiden van onze kennis (onderzoek) en informatie over trends/ontwikkelingen op LLO en LLO dienstverlening.</i> Deze proactief aanbieden en eenvoudig ontsluiten.
	<i>Aan werkzoekenden, werkgevers, beleidsmakers tbv arbeidsmarktdienstverlening en arbeidsmarktbeleid.</i>	

Rol UWV bij LLO	Van	Naar
		<p><i>Verstevigen infrastructuur op het gebied van LLO</i></p> <p>Verstevigen en stimuleren verdergaande samenwerking rol tussen onderwijs- en arbeidspartijen.</p>
<i>Doorontwikkeling agenderende rol</i>		<p><i>Proactief inbrengen en agenderen van onze kennis en expertise / LLO verkenningen uitvoeren</i></p> <p>Bij nieuwe LLO ontwikkelingen en (publieke) dienstverlening vanuit o.a. Ministeries, bijv. invulling van een nieuwe scholingsregeling, het inzichtelijk maken van gecontracteerde opleidingen/opleiders UWV op leeroverzicht.nl</p>
<i>Doorontwikkeling faciliterende (technische) rol bij LLO</i>	<p><i>Een diffuus en versnipperde infrastructuur voor burgers en werkgevers</i></p> <p>Diverse loketten en regelingen voor burgers en werkgevers voor ondersteuning bij werk en scholing.</p>	<p><i>Een samenhangende laagdrempelige, herkenbare infrastructuur waar burgers en werkgevers terecht kunnen met vragen over werk, ontwikkeling en scholing.</i></p> <p>Ontwikkeling RWC's met gemeenten, sociale partners, onderwijspartijen, SBB en MBO Raad etc.</p> <p>Inrichten landelijke ondersteuningsstructuur</p>
	<p><i>Ontwikkeling CompetentNL</i></p> <p>Eerste fase skills gerichte arbeidsmarkt o.v.b. ontwikkeling gemeenschappelijke skills taal CompetentNL – samen met relevante partners</p>	<p><i>Doorontwikkeling CompetentNL</i></p> <p>Vervolg NGF-aanvraag (SZW/OCW):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiden CompetentNL naar non-formeel en hoger beroepsonderwijs - Realisatie standaard voor gegevensuitwisseling tussen CompetentNL en mogelijke skills toepassingen - Stimuleren ontwikkeling van skills toepassingen door opleiders, werkgevers, O&O-fondsen, intermediairs en publieke arbeidsmarktdienstverleners.

Toelichting diverse rollen

UWV kan vier verschillende rollen inzetten:

Dienstverlenende rol bij LLO voor UWV-uitkeringsgerechtigden, burgers en werkgevers

- UWV heeft een re-integratietaak voor UWV uitkeringsgerechtigden. UWV-uitkeringsgerechtigden ontvangen arbeidsmarktdienstverlening van eigen adviseurs of via inkoop: o.a. coaching, arbeidsmarktorientatie, werkfit maken, matching/bemiddeling en scholing³.
NB: de AG-doelgroep verdient extra aandacht. Uit onderzoek van UWV blijkt, dat bijna 60% van de mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering voor wie UWV scholing heeft ingekocht in de jaren 2012–2018 daarna betaald werk vond. Het aandeel klanten dat na scholing werk vindt, is bijna tweemaal zo groot als voor de gemiddelde groep in de uitkering (zie verder deelstrategie re-integratie).
- UWV adviseert werkgevers (landelijk en regionaal) bij personele vraagstukken.

³ UWV beschikt niet over budget voor WW-uitkeringsgerechtigden om voor hen expertise (zoals werkfit maken) in te kopen.

- Daarnaast heeft UWV heeft een publieke taak bij arbeidsbemiddeling/ LLO voor alle burgers: hen bieden we dienstverlening via Leerwerkloketten/RWC's in oprichting en online dienstverlening via werk.nl.
- UWV verstrekt daarnaast voorzieningen ter ondersteuning van de re-integratie, het volgen van scholing (inclusief initieel onderwijs) en bij het aan het werk gaan/behoud van werk.
- UWV heeft ook naar haar eigen werknemers de taak om te zorgen dat ze zich kunnen blijven ontwikkelen en duurzaam inzetbaar blijven.

Kennis- en informatie rol bij LLO voor samenwerkingspartners

Als publieke kennispartner op de arbeidsmarkt ontwikkelen en delen wij onze kennis en kunde op het gebied van werk, arbeidsmarkt en sociale zekerheid met onze partners om de inclusieve arbeidsmarkt een stap dichterbij te brengen. Onderdeel daarvan is kennisontwikkeling op het terrein van de combinatie werken, scholing en een leven lang ontwikkelen. Met deze gespecialiseerde kennis heeft UWV een (beleids-)informerende en adviserende rol om de overheid en partners te helpen werkend beleid op de arbeidsmarkt en LLO te maken.

Agenderende rol bij LLO i.s.m. met externe partijen

Als publieke kennispartner op de arbeidsmarkt agenderen we daarnaast actief onze kennis en kunde op het thema LLO en scholing landelijk en regionaal tbv LLO ontwikkelingen richting Ministeries en andere stakeholders op de arbeidsmarkt.

Faciliterende (technische) rol bij LLO als leverancier van diensten, instrumenten en infrastructuur

Ten behoeve van samenwerking bij LLO en skillsgerichte arbeidsmarkt stellen we diensten, instrumenten en infrastructuur/techniek beschikbaar en waar nodig ontwikkelen we dit samen met partners.

5. Vervolgproces en te nemen besluiten

Voorstel vervolgproces:

- Akkoord RvB met deelstrategie LLO
- Delen en bespreken met SDO en verantwoordelijke divisies
- Opdrachtververstrekking Werkbedrijf binnen reguliere sturingsstroom.
- Strategische stakeholderagenda opstellen binnen reguliere sturingsstroom (SBK i.s.m. Bestuurszaken en verantwoordelijke divisies).

Bijlage 1 - LLO in breder perspectief

Beleidslijnen - en - uitvoering ministerie SZW en OCW en EZK

Vanwege de demissionaire status van het kabinet is er nog geen nieuw beleid met grote financiële gevolgen voorgesteld. Mede op basis van de verkiezingsprogramma's van politieke partijen, is de verwachting, dat stimulering van een Leven Lang Ontwikkelen door een volgend kabinet zal worden voortgezet maar zijn vorm en omvang nog ongewis. Hierop voorsortierend hebben de ministeries van SZW/OCW in een aantal Kamerbrieven verstuurd aan het parlement. Tevens heeft er een verkenning plaatsgevonden m.b.t. een mogelijk nieuw te introduceren regeling op basis van een voucher regeling, een leerrekening en leerrechten al dan niet gecombineerd.

Hoofdpijnen Kamerbrieven

Rollen en verantwoordelijkheden

De ministeries geven aan, dat de verantwoordelijkheid voor LLO primair bij werknemers, werkzoekenden en werkgevers ligt. De rol van de overheid is stimulerend en faciliterend is. Er wordt geen melding gemaakt van een coördinerende rol terwijl verscheidene partijen (o.a. SER) wel aangeven dat daaraan behoefte is. De rol van UWV en gemeenten ligt in deze brief vooral op het gebied van scholing van uitkeringsgerechtigden t.b.v. re-integratie. UWV ziet haar LLO-rol breder dan enkel de inzet van scholing bij re-integratie bij uitkeringsgerechtigden (zie paragraaf 4. Strategische doelstellingen UWV).

Uitbreiden rol formeel onderwijs

Formeel onderwijs wordt nu vooral benut voor initieel onderwijs. Ongeveer 85% van het post-initiële scholingsaanbod voor werkenden en werkzoekenden wordt door private opleiders verzorgd. Formeel publiek of privaat onderwijs wordt nog weinig benut voor LLO. Duale trajecten op MBO-niveau worden voor omscholing wel benut maar op HBO- en academisch niveau is er nog veel te winnen op modulair vraaggericht aanbod. In een van de Kamerbrieven wordt een aantal knelpunten benoemd op het gebied van wet- en regelgeving, voorspelbare financiering, beter verbinden van informeel, non-formeel en formeel leren (o.a. door inzet Competent.NL stimuleren) van leren en werken (mbo/hbo) en betere samenwerking tussen de verantwoordelijke partners (vooral bedrijfsleven-onderwijsveld).

Verbeteren aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt -> kwalificatiestructuur MBO

De (digitale) ontwikkelingen op de arbeidsmarkt gaan erg snel en het onderwijs moet dusdanig wendbaar zijn, dat opleidingen/opleidingsonderdelen goed aansluiten op de arbeidsmarkt. Er is behoefte aan een kwalificatiestructuur om dit te borgen. Op basis van de werkagenda mbo 2023-2027 is er een aantal acties uitgezet om dit mogelijk te maken.

Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk

In voorbereiding is het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk in de arbeidsmarktregio's. Met dit wetsvoorstel krijgen jongeren met (risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt de begeleiding die zij nodig hebben. Nu is dat vaak nog niet zo. Deze wet moet in werking treden in augustus 2025. Met het wetsvoorstel wordt beoogd een ketenaanpak te realiseren en zo te voorkomen dat jongeren die niet zelfredzaam zijn uit beeld verdwijnen. Voor de partners in het Doorstroompuntregio is de centrumgemeente de 'linking pin' naar de andere partners in de arbeidsmarktregio zoals UWV, WSP's, Leerwerkloketten, RMT's/RWC's, etc.

UWV heeft geen actieve rol bij het wetsvoorstel, wel is UWV in de regio's betrokken bij het onderzoek van de Beleidsonderzoekers naar o.a. de aansluiting Doorstroompunten op Arbeidsmarktregio's.

Huidige beleidsinstrumenten

In de Kamerbrieven worden de diverse lopende LLO-beleidsinstrumenten opgesomd zoals Leeroverzicht, de sectorale ontwikkelpaden, praktijkleren in het mbo en de diverse NGF-LLO projecten, waaronder "Vaardig met vaardigheden, waarmee een gemeenschappelijke skills taal CompetentNL wordt ontwikkeld die nodig is om een skills gerichte arbeidsmarkt te realiseren. Het NGF-project "Collectief Laagopgeleiden en Laaggeletterden". Deze ontwikkelt een nieuw duurzaam wervingsmechanisme en regionaal scholingsaanbod voor laagopgeleiden en laaggeletterden om door te stromen naar beroepsonderwijs of de arbeidsmarkt. De combinatie van scholing in basisvaardigheden en een beroepsopleiding staat hierbij centraal. Het NGF project LLO Katalysator richt zich op vraaggerichte ontwikkeling van (modulaire) opleidingsprogramma's in regionale publiek-private samenwerkingsverbanden van bedrijfsleven, publieke en private opleiders en overheid.

UWV is in meer of mindere mate aangesloten bij deze initiatieven:

- [Leeroverzicht.nl](#): er wordt naar UWV verwezen voor verscheidene financieringsmogelijkheden voor mensen die werkloos zijn/een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor advies wordt o.a. doorverwezen naar de leerwerkloketten.
- [NGF project Vaardig met vaardigheden](#): UWV levert een substantiële bijdrage aan de ontwikkeling van CompetentNL. Leeroverzicht is één van de eerste afnemers (launching partners) van CompetentNL en wordt ook betrokken bij de ontwikkeling en het beheer daarvan.
- [NGF-project LLO Collectief Laagopgeleiden en Laaggeletterden](#): UWV is een van de betrokken partijen in de regio. Daarnaast zit UWV in de landelijke klankbordgroep.
- [NGF-project LLO-Katalysator](#): UWV is geen direct betrokkene in dit project. Vanuit UWV brengen we wel onze kennis en expertise in over arbeidsmarktinformatie en over de aansluiting en organisatie van de arbeidsmarkt regionaal en landelijk,
- [SZW programma sectorale ontwikkelpaden](#): UWV is betrokken bij de ontwikkelingen m.b.t. ontwikkelpaden en scholing t.b.v. maatschappelijk relevante sectoren waaronder kinderopvang, techniek, bouw en energie, zorg en groen.
- [Praktijkleren in het mbo](#): UWV gaat de kennis over het praktijkleren in het mbo voor adviseurs werkgevers- en werkzoekende dienstverlening uitbreiden. Met SBB en MBO Raad hebben we een samenwerkingsagenda opgesteld.
- [Actieplan Groene en Digitale Banen](#): Geen directe betrokkenheid bij planvorming. UWV sluit vanuit landelijk WSP en regionale WSP's aan bij activiteiten van pijler 2 'Behoud en vergroten van de instroom'. Inzet is onze reguliere dienstverlening: afstemming met sector/brancheorganisaties, inzet van leerwerkarrangementen voor kans/krapteberoepen in Techniek, Bouw, ICT en Energie. Daarnaast levert UWV (gerichte) arbeidsmarktinformatie.

Toekomstige beleidslijnen

Op basis van de motie Van der Lee:

1. heeft een ambtelijk interdepartementale verkenning plaatsgevonden m.b.t. individuele leerrechten en leerbudgetten ter stimulering van LLO. Deze verkenning is ter verdere uitwerking van het volgend kabinet.
2. heeft SZW de contouren geschetst van een LLO-regeling met overgebleven middelen van het STAP-budget. De regeling moet worden ingebed binnen de SLIM-regeling, maar heeft een eigen doel, doelgroep, aanvraagssystematiek etc. Er is een tijdelijk budget van € 73,5 mln voor 2024 tot en met 2027, in een aflopende reeks.

Ad.1. Interdepartementale verkenning naar voucherregeling, leerrekening en leerrechten en

Er zijn drie mogelijke varianten in kaart gebracht die afzonderlijk kunnen worden ingezet of eventueel kunnen worden gecombineerd.

1. Voucherregeling

Een burger heeft de mogelijkheid om subsidie aan te vragen om training of scholing te volgen. Vouchers kunnen worden verstrekt door de Rijksoverheid, gemeentes en private partijen.

2. Individuele leerrechten

Dit concept betreft een wettelijke aanspraak waarbij iedereen in Nederland bij geboorte recht heeft op een bepaalde omvang van publiek bekostigd onderwijs. De kern van het individueel leerrecht in de context van LLO is dat de publieke bekostiging van het genoten initiële onderwijs wordt afgetrokken van de totale leerrechten. Daarmee komt deze variant neer op de vraag hoe resterende leerrechten beter kunnen worden benut voor post-initiële scholing. Voorstellen rondom het invoeren van leerrechten kennen daarmee ook vaak hogere post-initiële leerrechten toe aan mensen die minder initiële scholing hebben genoten (regressief leerrecht).

3. Individuele leerrekening

Dit is een rekening waarop de overheid, werkgever, private partijen en het individu periodiek of eenmalig middelen kunnen storten voor het volgen van scholing. De rekening staat op naam en blijft dus beschikbaar voor het individu, ongeacht of iemand wisselt van baan of werkloos wordt.

Ad 2. Contouren LLO-regeling in navolging van STAP (najaar 2024 – 2027)

Idee is, dat SZW rechtstreeks subsidie verleent aan samenwerkingsverbanden. De subsidie is bedoeld voor samenwerkingsverbanden van werkgevers- en werknemersorganisaties van alle aggregatieniveaus. Het samenwerkingsverband doet een aanvraag voor de realisatie van een aantal scholingstrajecten die zijn opgenomen in een ontwikkelpad en koopt deze in. Het scholingsaanbod

kan de burger vervolgens kosteloos bij een opleider(s) volgen. De scholingsregeling staat ook open voor de doelgroep werkzoekenden.

De voorkeur ligt bij regionale verbanden (conform arbeidsmarktinfrastructuur), omdat deze dichter bij de beoogde gebruikers zitten en de aansluiting voor de doelgroep werkzoekenden kunnen realiseren. Met de betrokken sectoren wordt per sector verkend welke aanvraagconstructie het beste passend is. Goede aansluiting bij de arbeidsmarktinfrastructuur/ RWC's dient geborgd te worden. Aandachtspunt daarbij is de betrokkenheid van gemeenten en UWV bij het samenwerkingsverband.

UWV heeft in het kader van gezamenlijke voorbereiding op formatievragen m.b.t. LLO gereflecteerd op de ambtelijke verkenning van de voucherregeling, leerrekening en leerrechten en is vanuit uitvoering logica tot de conclusie gekomen, dat de voucherregeling goed uitvoerbaar is en bovendien redelijk goed is te combineren met het principe van leerrechten. In een gezamenlijk ambtelijk overleg met SZW en OCW is afgesteld over een gezamenlijke waar alle partijen zich in kunnen vinden. Meer concreet is het voorstel richting de formerende partijen, te starten met een bescheiden LLO- regeling zoals bovenstaand beschreven bij 2. En hiermee eerst ervaring op te doen en daarna – bij positieve effecten – uit te bouwen. UWV kan daarmee prima uit de voeten mits de betrokkenheid van de RWC's goed wordt uitgewerkt.

Voor wat betreft de verdere verkenning naar de leerrekening en leerrechten is door SZW aan UWV gevraagd wel verder mee te denken over de haalbaarheid van deze instrumenten. Daarmee is niet gezegd, dat UWV dergelijke regelingen ook daadwerkelijk zou moeten uitvoeren.

Advies SER – verankering LLO

Op 17 januari jl. heeft de SER de formerende partijen opgeroepen [LLO structureel te investeren in LLO](#). De SER is van mening, dat de rijksoverheid jaren onvoldoende heeft gedaan om leven lang ontwikkelen structureel in de samenleving te verankeren. De overheidsfinanciering is vaak tijdelijk en het is voor individuen en bedrijven onduidelijk waar zij advies kunnen krijgen over mogelijkheden om leven lang ontwikkelen in te zetten.

De SER roept de rijksoverheid op een actieve rol te pakken op de volgende 6 onderdelen van leven lang ontwikkelen:

1. Erkend onderwijs voor leven lang ontwikkelen: de taak voor leven lang ontwikkelen moet in het publiek onderwijs wettelijk worden erkend. Het rijk moet de regelgeving en bekostiging hierop laten aansluiten.
2. Leerrechten voor iedereen: elke Nederlander krijgt een 'leerrecht' voor erkend onderwijs en voor gerichte modules om in te zetten voor bij-, omscholing.
3. Beter loopbaanadvies en begeleiding: de overheid moet zorgen voor toegankelijke en onafhankelijke ondersteuning en advies. Sociale partners, gemeenten, UWV en onderwijsinstellingen werken daarin samen. Zo weten werkenden, werkzoekenden en ondernemers altijd waar ze terecht kunnen.
4. Meer focus op vaardigheden: kennis en vaardigheden van werkenden en werkzoekenden moeten beter zichtbaar worden gemaakt, voor een verbeterde afstemming op functies en loopbaanmogelijkheden. In de sterk veranderende arbeidsmarkt wordt dit steeds belangrijker.
5. De basis op orde: zonder goede basis is het moeilijk om verdere ontwikkeling op gang te krijgen. Er moeten voldoende middelen zijn voor de basisvaardigheden taal, rekenen en digitale skills.
6. Gezamenlijke visie: de SER vraagt de regering om samen tot een gedurfde visie en krachtig beleid te komen voor de arbeidsmarkt, inclusief een blijvende integratie van leven lang ontwikkelen.

UWV heeft direct belang bij een goede uitvoering van punt 3 (relatie RWC-vorming), 4 (relatie ontwikkeling CompetentNL en 5 (relatie NGF-project LLO Collectief Laagopgeleiden en Laaggeletterden). Maar ook de punten 1. en 6. zou UWV in stakeholder overleggen goed kunnen steunen. Voor wat betreft het uitvoeren van punt 2. leerrechten houdt UWV een grote slag om de arm als het gaat om de uitvoering. Wij denken, dat een dergelijke regeling te complex en daardoor niet goed uitvoerbaar is. Verder verkenning moeten leiden tot nadere onderbouwing.